

Irena Benyovsky Latin

SOCIJALNA TOPOGRAFIJA SREDNJOVJEKOVNOGA DUBROVNIKA

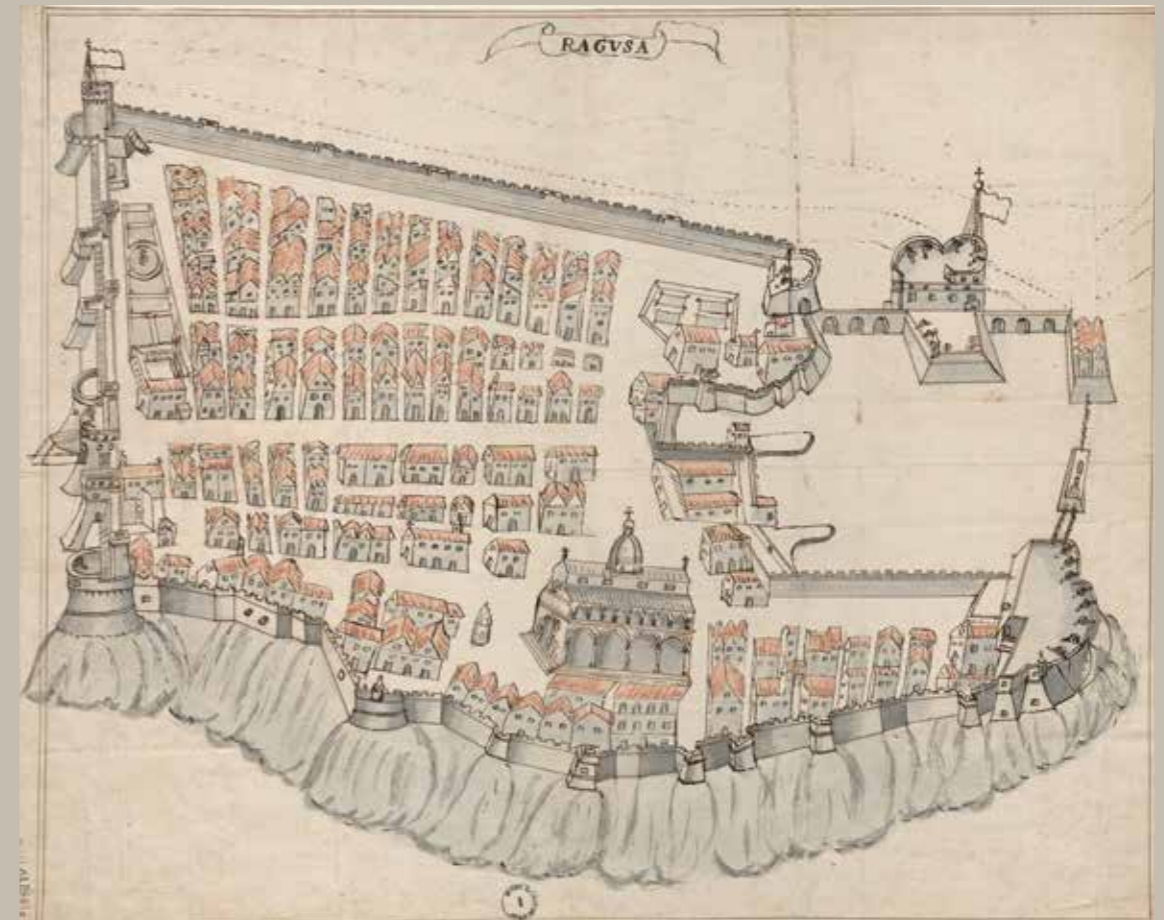
Transformacija predgrađa u središte grada u mletačkom razdoblju (1205. – 1358.)

Irena Benyovsky Latin

**SOCIJALNA TOPOGRAFIJA
SREDNJOVJEKOVNOGA DUBROVNIKA**

Transformacija predgrađa u središte grada
u mletačkom razdoblju (1205. – 1358.)

Hrvatski institut za povijest

Zagreb, 2024.

Irena Benyovsky Latin

SOCIJALNA TOPOGRAFIJA
SREDNJOVJEKOVNOGA DUBROVNIKA

Transformacija predgrađa u središte grada
u mletačkom razdoblju (1205. – 1358.)

Nakladnik:

HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST

Za nakladnika:

dr. sc. Miroslav Akmađža

BIBLIOTEKA HRVATSKA POVIJESNICA

Monografije i studije; III/111

Recenzenti:

dr. sc. Zdenka Janeković Römer

dr. sc. Zrinka Pešorda Vardić

Lektura i korektura:

Gordana Malnar

Grafička priprema i tisak:

Sveučilišna tiskara, d.o.o.

Trg Republike Hrvatske 14, 10000 Zagreb

Naklada:

300 primjeraka

ISBN 978-953-8335-53-2

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu

Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001256225

Ova knjigu knjigu su financirali
Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske
i projekt Hrvatske zaklade za znanost
„Topografija vlasti: istočnojadranski gradovi
u srednjovjekovnim prostorima vlasti“ (IP-2019-04-2055).

Na naslovnici: Veduta Dubrovnika,
Kartensammlung – Albertina-Vues, Sign. ALB Vues 08646 KAR MAG,
Österreichische National Bibliothek.

Irena Benyovsky Latin

**SOCIJALNA TOPOGRAFIJA
SREDNJOVJEKOVNOGA
DUBROVNIKA**

**Transformacija predgrađa u središte grada
u mletačkom razdoblju (1205. – 1358.)**

**HRVATSKI
institut za
POVIJEST**

Zagreb, 2024.

mami i tati

Predgovor

Ova knjiga rezultat je mogega dugogodišnjeg istraživanja srednjovjekovnoga Dubrovnika. Ljubav prema Gradu dogodila se još početkom 90-ih godina 20. stoljeća, kad sam kao studentica pohađala *Dubrovačku medijevističku radionicu*, u vrijeme kad je Dubrovnik još bio vidno ranjen. Ipak, vandalizam nije uništio ni njegovo nasljeđe ni njegov duh, a ljepota i sklad Grada inspirirali su me da istražim njegovo danas jedva vidljivo srednjovjekovno lice. U Dubrovnik sam se vraćala još nebrojeno puta – svaki put otkrila bih nešto novo, svaki put ponovno bih se zaljubila u to čudesno kameno biće.

Ova knjiga naslonila se i na prethodna istraživanja, a ostavila je prostora i za mnoga nova. Odnos dubrovačkoga prostora i njegovih ljudi u srednjem vijeku previše je kompleksan da bi se opisao u jednoj knjizi, ali ovim sam rukopisom htjela dati svoj doprinos i otvoriti neka nova pitanja.

Želim zahvaliti svojoj matičnoj instituciji, Hrvatskom institutu za povijest, na potpori koju mi pruža tijekom godina istraživanja, te Hrvatskoj zakladi za znanost, u okviru čijega je projekta (TOPOS)¹ knjiga nastala. Hvala i djelatnicima Državnoga arhiva u Dubrovniku, koji su uvijek bili od pomoći, te djelatnicima Konzervatorskoga odjela u Dubrovniku na pristupu potrebnim materijalima. Želim zahvaliti Ivani Haničar Buljan na izradi karata za knjigu te recenzenticama Zdenki Janeković Römer i Zrinki Pešorda Vardić.

Ponajviše hvala mojoj obitelji na poticaju da objavim ovaj rukopis.

Irena Benyovsky Latin

Zagreb, 2024.

¹ Istraživački projekt *Topografija vlasti: istočnojadranski gradovi u srednjovjekovnim prostorima vlasti* (HRZZ, 2055, IP-2019-04) proveden je od početka 2020. do kraja 2024. u okviru Hrvatskoga instituta za povijest (voditeljica dr. sc. Irena Benyovsky Latin); <http://topos.s11.novenaaweb.info/hr/>.

Sadržaj

Predgovor	VII
I. Uvod	1
II. Transformacija predgrađâ u središte grada od pretkomunalnoga doba do kraja mletačke vlasti	13
Oblikovanje podgrađa i predgrađa do početka 13. stoljeća	14
Oblikovanje predgrađa od početka mletačke uprave (1205.) do statuta (1272.)	28
Oblikovanje predgrađa od statuta (1272.) do požara (1296.)	52
Oblikovanje predgrađa od požara (1296.) do kraja mletačke uprave (1358.)...	69
III. Socijalna topografija predgrađâ.....	109
Posjed vlastele južno od Place	109
a. Obitelj Volcasso	119
b. Obitelj Mençe	138
c. Obitelj Gleda.....	160
d. Obitelj Gondula	162
e. Obitelj Ragnina (Ranana, Ranina)	173
f. Obitelj Sorgo	177
g. Obitelj Georgio	181
h. Obitelj Crosio	190
i. Obitelj Poça (Cipagna).....	199
j. Obitelj Pecorario/Gozze	203
k. Obitelj Proculo / Negamire	206
l. Obitelj Guerero.....	211
m. Obitelj Bodaça / Binçola	213
n. Obitelj Çereva/ Zereva.....	218
Vlasteoski posjed sjeverno od Place	223
Crkveni posjed u predjelu sv. Nikole	228
Općinski posjed uz Placu i u predjelu sv. Nikole	229

SOCIJALNA TOPOGRAFIJA SREDNJOVJEKOVNOGA DUBROVNIKA

a. Pučani na općinskom zemljištu prema Knjizi općinskih nekretnina (kraj 13. stoljeća).....	229
b. Općinski posjed u prvoj polovini 14. stoljeća	242
IV. Izvori za socijalnu topografiju srednjovjekovnoga Dubrovnika.....	251
Narativna vrela	251
Dokumenti gradske administracije i uprave	274
a. Statut grada Dubrovnika (1272.)	275
b. Notarski i kancelarijski dokumenti.....	278
c. Metodologija istraživanja socijalne topografije na temelju sustavnih notarskih dokumenata	285
Slikovni izvori.....	319
V. Zaključak	323
Summary	327
Popis priloga.....	329
Literatura i izvori	333
Indeks imena.....	371
Bilješka o autorici.....	373